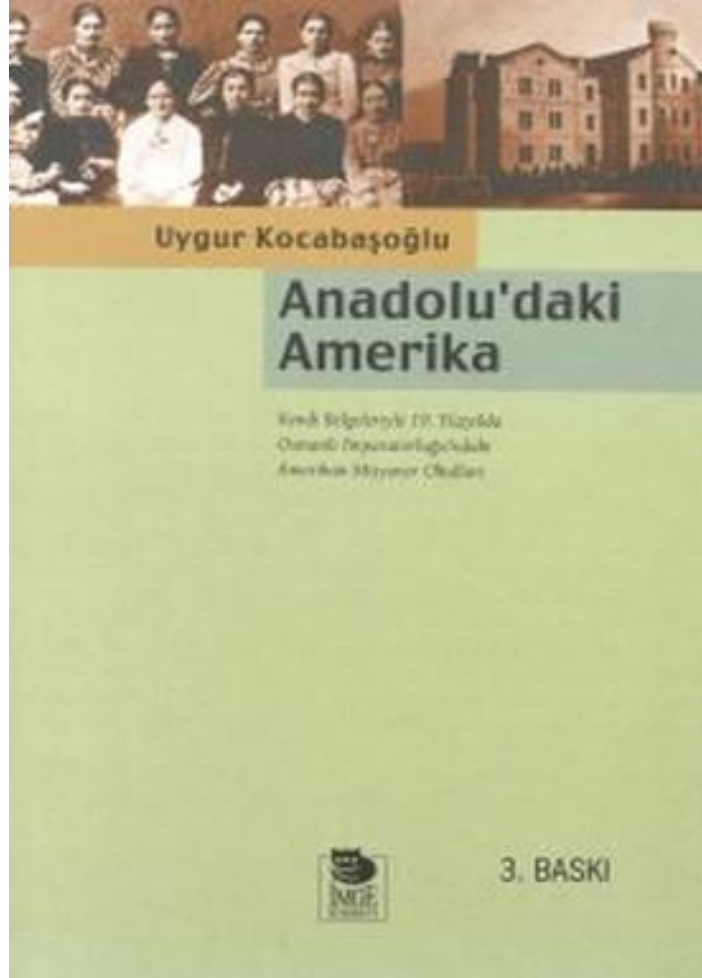

KİTAP ÖNERİ

ARALIK 2019

Uygur Koçabaşoğlu, 1945 yılında doğdu. Talas ve Tarsus Amerikan kolejlerinde ve Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde okudu. 1973-1983 tarihleri arasında aynı fakültede ve Basın Yayın Yüksek Okulu'nda çalıştı. 1991-1993 yıllarında Cambridge Üniversitesi Doğu Bilimleri Fakültesi'nde Atatürk Misafir Öğretim Üyesi olarak ders verdi ve araştırmalar yaptı. Halen ODTÜ Tarih Bölümü'nde öğretim üyesidir.

Koçabaşoğlu'nun eserleri:

- Şirket Telsizinden Devlet Radyosuna (AÜ SBF Yayını, 1980)
- Bolşevik İhtilali ve Osmanlılar (Kebikeç Yayınları, 1994)
- İngiliz Sicimi (İmge Kitabevi Yayınları, 1995)
- SEKA Tarihi (Seka Yayınları, 1996)
- İki Arada Bir Derede (İmge Kitabevi Yayınları, 1997)
- Salnamelerde Kayseri (Kayseri Ticaret Odası, 1997)
- Tarihin Savunusu (Richard Evans'tan çeviri, İmge Kitabevi Yayınları, 1999)

Uygur KOCABAŞOĞLU'nun Anadolu'daki Amerika adlı kitabından bazı bölümler;

18. yüzyılın sonunda bağımsızlığını kazanan genç Amerikan devletinin, deyim yerindeyse istikbali ticarettedi. ABD ticareti Baltık, Levant ve Uzakdoğu olmak üzere başlıca üç yönde gelişebilirdi. Ancak bu gelişme yollarının üzerinde bazı engeller, donanma diliyle söylemek gerekirse 'mayınlar' yok değildi. Bu mayınları temizlemek üzere ABD'nin donanmaya gereksinmesi vardı. Ve kuruluş hazırlıkları daha George Washington'un sağlığında başlayan ABD donanması "Kim olursa olsun haraç vermektense savaşmayı tercih ederiz" diyen Thomas Jefferson'un başkan seçildiği 1801 yılında Cebelitarık'tan geçerek Akdeniz'e girdi. (sayfa 12)

Ve 1901 yılında başkan seçilen Theodore Roosevelt, daha 1898 yılında şunları söylüyordu: "Dünyada herkesten önce ezmek istediğim iki güç İspanya ve Türkiye'dir (Osmanlı İmparatorluğu)." (sayfa 20)

... iki misyonere verilen 1 Aralık 1833 tarihli talimat mektubunda aynen şu ifade kullanılıyordu: "Bir fetih savaşına girmiş askerler olduğunuzu unutmayın. Ve her ne kadar mücadele manevi alanda, kafanın kafayla, kalbin kalple mücadelesi ise de ve sizin silahınız Tanrının inayeti ile güçlendirilmiş manevi bir silahsa da Napolyon'un askeri girişimlerindeki kadar araştırma, bilgi ve düşünmeye ihtiyaç gösterir. Bu mukaddes ve vaad edilmiş topraklar silahsız bir Haçlı Seferi'yle geri alınacaktır." (sayfa 26)

1860'lı yılların sonuna gelindiğinde, Anadolu'da dört ilahiyat okulu ve buralarda okuyan 74 öğrenci, dokuz adet orta dereceli yatılı kız okulu ve 64 öğrenci, 220 ilkokul ve buralarda okuyan 5617 öğrenciyi içeren bir eğitim dizgesi oluşmuştu. (sayfa 60)

1840 yılında İstanbul dışında yalnızca dört kentte misyoner istasyonu varken, 1870 yılında Türkiye'nin 17 büyük yerleşmesinde istasyon, 180'i aşkın kasaba ve köyünde ise uç-istasyon faaliyet gösterir durumdadır. Bu yerleşme birimleri belirtmeye gerek yok ki, Ermeni nüfusunun yoğun olduğu yerleşmelerdir. (sayfa 82)

Osmanlı İmparatorluğunda ilk faaliyete geçen ve çok değişik biçimlerde de olsa varlığını bugün de sürdüren iki Amerikan yüksek okulu Robert Kolej ve Suriye Protestan Koleji'dir. Bunlardan Robert Kolej ayrıca, Amerikalıların denizaşırı ülkelerdeki ilk yüksek öğretim kurumudur. (sayfa 141)

Goodell ve Dwight'in 23 haziran 1832 tarihli mektuplarından alınan aşağıdaki bölümde oldukça dikkat çekicidir: "Sorun, Ermenilerin iyiliği için mümkün olan en yararlı işi hangi yoldan yapacağımızdır... Onlarla ilgili olarak, ise doğru uçtan başlamak için ilkokullar açmalıyız.... Bir çocuğun kafasında yetişkin insanınkinden çok daha kolay iz bırakılabilir... Üstelik bunların pek çoğu okuyamıyor, hemen hemen tümü yazamıyor ... şimdi iki harfi birbirinden ayıramayan bu adamlara biz Tanrı'nın Kitabı'nı versek ne olur? Genişlememize gerek yok; demek ki işe okuldan başlamalıyız ..." (sayfa 177)